

СТОЛИЧНА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ

СОФИЯ 1233, ул. „Враня“ № 20, тел. 8130 400, факс 831 21 29

www.srzi.bg, e-mail director@srzi.bg

27.6.2022 г.

X 14-633/27.06.2022

документ,
регистриран от
Signed by: Sonya Angelova Yordanova

ДО

РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ

ДО

**ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СОФИЯ –
ГРАД**

ДО

Д-Р ГЕОРГИ ГЕЛЕВ

**ДИРЕКТОР НА ЦЕНТЪРА ЗА СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ
ГР. СОФИЯ**

ДО

Д-Р АСЕН МЕДЖИДИЕВ

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БЪЛГАРСКИ ЛЕКАРСКИ СЪЮЗ
ГР. СОФИЯ**

ДО

Д-Р ГЕОРГИ МИНДОВ

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СДРУЖЕНИЕТО НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ
ЛЕКАРИ
ГР. СОФИЯ**

Относно: Информация и указания относно диагностика, надзор и контрол на заболяването маймунска вариола и проследяването на контактни лица.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Във връзка са регистрирани два потвърдени случая на маймунска вариола на територията на Република България, Ви информирам, че следва да повишите бдителността по отношение на пациентите преминаващи за преглед и консултация в поверените Ви лечебни заведения.

Предоставям на вниманието Ви, информация и указания относно диагностиката, надзора и контрола на заболяването маймунска вариола по отношение на заболели и контактни лица:

Маймунската вариола е вирусно заболяване, което се предава от животни на хора (зооноза). Причинява се от вирус, принадлежащ към Род *Orthopoxvirus* на семейство *Poxviridae*.

Заболяването се предава от човек на човек при осъществен близък контакт с лезии, телесни течности, респираторни капчици и замърсени материали, напр. бельо и постелочни материали.

Инкубационният период при маймунската вариола е между 5 и 21 дни, но обикновено варира от 6 до 13 дни.

Различни животински видове са определени като чувствителни към вируса на заболяването. Употребата на недобре термично обработена храна и други животински продукти от заразени животни е вероятен рисков фактор.

Маймунската вариола е обикновено самоограничаващо се заболяване, което може да протече тежко при някои лица, напр. деца, бременни или имunosупресирани хора.

Маймунската вариола не е заболяване, подлежащо на задължителна регистрация и съобщаване в България и в държавите в ЕС/ЕИП. Предвид настоящата ситуация обаче, Европейският център за превенция и контрол на заболяванията е изготвил временна дефиниция за случай, която следва да се прилага от страните в ЕС, в т.ч. и в България, поради което моля да се спазват изискванията за докладване на случай, в съответствие с актуализацията, а именно:

Потвърден случай

Лице с лабораторно потвърдена инфекция за маймунска вариола с:

1. положителен резултат от PCR анализ, специфичен за вируса на маймунска вариола

ИЛИ

2. положителен резултат от специфичен за ортопоксвирус PCR анализ, който след това се потвърждава чрез определяне на нуклеотидна последователност на открития вирус като MPXV с начало на симптомите от 1 март 2022 г.

Вероятен случай

Лице с необясним обрив по която и да е част от тялото си

И

един или повече други симптоми на инфекция с маймунска вариола: повишена телесна температура (обикновено $> 38,5^{\circ}\text{C}$), главоболие, болки в гърба, умора, локализирана или генерализирана лимфаденопатия, с начало на симптомите от 1 март 2022 г.

И

едно от следните:

- има положителен резултат от лабораторен тест за инфекция с ортопоксвирус (напр. положителен специфичен за ортопоксвирус PCR без секвениране, електронна микроскопия, серология),
- има епидемиологична връзка с потвърден или вероятен случай на маймунска вариола до 21 дни преди появата на симптомите,
- съобщава за пътуване до ендемични за маймунска вариола държави до 21 дни преди появата на симптомите,
- е лице (с всякаква сексуална ориентация), което е имало множество или анонимни сексуални партньори до 21 дни преди появата на симптомите,
- е мъж, който прави секс с мъже.

ИЛИ

Лице с необясним генерализиран или локализиран макулопапулозен или везикулопустулозен обрив с центробежно разпространение, с лезии с умбиликация или крусти, лимфаденопатия и един или повече други симптоми за маймунска вариола: повишена телесна температура (обикновено $> 38,5^{\circ}\text{C}$), главоболие, болки в гърба, умора, локализирана или генерализирана лимфаденопатия.

Всеки заболял със съмнение за маймунска вариола следва да бъде проучен и ако е лабораторно потвърден – изолиран до завяхване на обривните единици, отпадане на образуваните крусти и образуване на нов кожен слой.

Внимание следва да се обръща на пациенти с атипичен обрив, който преминава през няколко стадия на развитие – макули, папули, везикули, пустули **по едно и също време** във всички засегнати части от тялото, с проява на други клинични оплаквания от изброените по-горе.

От особено значение е да се повиши информираността на медицинските специалисти и лабораторните работници с цел своевременно установяване на причинителя и недопускане появата на вторични случаи. В тази връзка е необходимо всеки случай на съмнение за маймунска вариола **незабавно** да се съобщава в Столична РЗИ с Бързо известие и/или телефонно обаждане на дежурен епидемиолог на телефон 0884 889 568, когато адресът на лицето е на територията на област „София-град“.

Особено внимание следва да се обръща на лица с необичаен обрив (папули, везикули) или лимфаденопатия, често придружено с втрисане.

Бързото известие следва да съдържа като минимум: име, дата на раждане, възраст, пол на лицето, дата на поява на първите симптоми, категория на случая (възможен, вероятен или потвърден), клинична симптоматика, придружаващи заболявания, проведени лабораторни изследвания и резултати от тях, дата и място на хоспитализация (ако е приложимо), дата на изписване (ако е приложимо), изход от заболяването, **епидемиологична анамнеза** – данни за пребиваване в ендемична зона, за тесен контакт (напр. лице в лице или сексуален), за обслужване на болен или съмнително болен, телефон за връзка с лицето или негов близък. С цел оперативност, попълненото Бързо известие следва да бъде сканирано и изпратено по електронна поща на pek@srzi.bg.

Следва да се има предвид, че близкият физически контакт се приема за най-същественният рисков фактор за предаване на инфекцията, във връзка с което при клиничен преглед, проучване или обслужване на случай е необходимо да се прилагат всички мерки за превенция и контрол на опасни инфекции – носене на очила/очен протектор, ръкавици, водоустойчива престилка, PP2 респиратори и лицето да бъде насочвано за преглед при лекар инфекционист.

Приоритет към момента, в контекста на разрастващото се разпространение на маймунска вариола в ЕС и в света, следва да бъдат спазвани следните основни направления:

1. Мерки по отношение на болните.

По-голямата част от случаите на маймунска вариола, докладвани досега при това разпространение, са били леки с локализирано заболяване и самоограничаващи се симптоми. В тази връзка задължителна хоспитализация не е необходима, освен ако клиничното състояние на пациента не го налага. Пациентите могат да останат изолирани у дома с определеното за заболяването лечение. Ако изолацията в дома не е възможна следва да се обмисли изолация в лечебно заведение.

Изолацията е задължителна за период до отпадане на корустите върху обривните единици (лезии).

Предвид че причинителят на маймунска вариола може да се предава на всеки, независимо от сексуалната му ориентация или полова идентичност, пациентите трябва да бъдат инструктирани да се изолират (без осъществяване на близък или полов контакт). При необходимост от контакт с член от домакинството се носят защитни маски за лице от всички лица и се извършва хигиена на ръцете.

Силно препоръчително е пациентите да са изолирани в самостоятелна стая и да използват индивидуални кърпи, прибори за хранене, чинии, чаши, спално бельо, дрехи и др. Заболелите трябва да избягват контакт с имунокомпрометирани лица, докато обривът им заздравее. Потвърдените случаи на маймунска вариола не трябва да напускат дома, освен в случай на провеждане на медицински преглед, след съгласуване с дежурен епидемиолог на Столична РЗИ на телефон 0884889568, когато адресът на изолация е на територията на област „София-град“. В тези случаи, лицата трябва да покрият обривните единици (например дълги ръкави и панталони) и да носят медицинска маска за лице.

В допълнение, заболелите от маймунска вариола следва да избягват контакти с всякакви домашни любимци - бозайници и по-специално домашни гризачи (мишки, хамстери, морски свинчета, катерици и др.), поради възможност за предаване на заболяването от човек на домашен любимец.

2. Мерки спрямо контактните лица.

Близките контактни на докладваните в момента случаи на маймунска вариола включват предимно сексуални партньори и хора, живеещи в едно домакинство или всеки, който споделя едно и също легло или дрехи с такъв пациент.

При определянето на близките контактни следва да се има предвид следните лица:

- Сексуален партньор;
- лица, живеещи в същото домакинство или подобна обстановка (например къмпинг, нощувка и т.н.);
- лица, които споделят дрехи, спално бельо, прибори и т.н., докато пациентът е имал обрив;
- лица, които споделят едно и също затворено работно пространство/офис за дълги периоди от време (1-2 часа);
- лица, полагащи грижи за болен от маймунска вариола по време на клиничната изява на симптомите;

- здравни работници, осъществили контакт с болен от маймунска вариола (лезии или продължителен контакт лице в лице) без подходящи ЛПС;
- здравни работници или други лица с наранявания, които са били изложени на контакт с телесни течности от заболял от маймунска вариола или процедура за генериране на аерозол без ЛПС;
- лабораторен персонал, претърпял инцидент с проба, съдържаща вирус (разливане, порязване, аерозолна експозиция и др.)
- пътуващ, седящ на разстояние от една-две седалки от заболял от маймунска вариола с клинични оплаквания в самолет, автобус или влак с продължителност ≥ 8 часа.

По данни от литературата, процентът на вторично разпространение на вируса на маймунска вариола варира от 0 до 50%.

Всички идентифицирани близки контактни на случай на маймунска вариола трябва да бъдат инструктирани да се самонаблюдават за появата на повишена телесна температура и симптоми в продължение на 21 дни от датата на последния контакт със случая.

При поява на клинични оплаквания, контактните лица следва да се изолират в дома.

Като цяло, симптоматичните контактни трябва да бъдат изолирани по време на тяхното изследване, докато диагнозата маймунска вариола бъде изключена.

Силно препоръчително е близките контактни лица да избягват контакти с малки деца, бременни жени и имунокомпрометирани лица, докато диагнозата маймунска вариола не бъде изключена.

В посочения период на медицинско наблюдение е необходимо контактните лица да избягват близки, в т.ч. и сексуални контакти, както и контакти с домашни любимци - бозайници.

3. Противоепидемични мерки в лечебните заведения.

Предвид, че основните пътища за предаване на инфекцията са чрез респираторни капчици и при директен контакт с телесни течности или материал на обривна единица, е необходимо да се прилагат стриктно всички описани в Наредба № 3 за утвърждаването на медицински стандарт по превенция и контрол на вътреболничните инфекции стандартни и допълнителни предпазни мерки при инфекции, предавани по въздушно-капков и контактен път.

Пациентите с маймунска вариола, които се нуждаят от хоспитализация, за предпочитане се настаняват в изолационна стая с преддверие и отрицателно налягане, или ако не са налични - в единична стая.

Медицинските лица, влизачи в стаята за изолация, трябва да носят ръкавици, водоустойчиво облекло и респиратор FFP2.

Лабораторният персонал, работещ с проби, за които се предполага, че съдържат вирус на маймунска вариола, трябва да използват подходящи ЛПС и да работят при по-строги работни практики за BSL-3, за да се намали риска от експозиция.

Центрофугирането на заразените материали трябва да се извършва в затворени контейнери, поставени в запечатани предпазни чаши, или в ротори, които се зареждат или разтоварват в шкаф за биологична безопасност от клас II.

Лабораторните отпадъци, съдържащи вирус на маймунска вариола, трябва да бъдат обеззаразени преди изхвърляне (например чрез автоклавиране).

Персоналът, извършващ почистване и дезинфекция в стаята на пациент с маймунска вариола, трябва да носи минимален набор от лични предпазни средства (ЛПС):

- водоустойчиво облекло за еднократна употреба
- ръкавици за еднократна употреба
- калцунни или ботуши за еднократна употреба
- дихателна защита (FFP 2 респиратор)
- очила или лицев шлем.

Обличането и свалянето на ЛПС трябва да се извършва внимателно от обучен персонал и хигиената на ръцете трябва да се извършва всеки път, когато ЛПС се свалят.

Персоналът, ангажиран с управлението на отпадъците, също трябва да носи ЛПС.

4. Мерки спрямо външната среда.

Поксвирусите са чувствителни към обикновените дезинфектанти, въпреки че могат да бъдат по-малко чувствителни към органични дезинфектанти в сравнение с други вируси с обвивка, поради намаленото им съдържание на липиди в обвивката.

Дезинфектантът, който ще се избере, трябва да е разрешен от министъра на здравеопазването или от оправомощено от него длъжностно лице. Министерство на здравеопазването поддържа на интернет страницата си Регистър на биоцидите, за които има издадено разрешение за предоставяне на пазара, като регистърът се актуализира най-малко веднъж месечно. Задължително условие е на етикета на съответния биоцид да бъде посочен номер на издаденото разрешение.

В зависимост от обектите и повърхностите, които ще бъдат третирани, дезинфектантите трябва да бъдат разрешени за Продуктов тип 2 „Дезинфектанти и

алгициди, които не са предназначени за пряка употреба върху хора или животни“ и/или Продуктов тип 3 „Ветеринарна хигиена“ и/или за Продуктов тип 4 „Област на употреба, свързана с храни и фуражи“.

Дезинфектантите, предназначени за хигиена на човека трябва да бъдат разрешени за Продуктов тип 1 - Хигиена на човека.

Необходимо е да се избере дезинфектант, който като минимум има бактерицидно и ограничено вирусоцидно (вируси с обвивка) действие. Тази информация е описана както в издаденото разрешение, така и на етикета на биоцида.

В случай, че за даден дезинфектант са посочени различни концентрации, които покриват съответно бактерицидното и ограничено вирусоцидно (вируси с обвивка) действие, то в тези случаи се препоръчва биоцидът да се използва в тази концентрация, която би покрила минимум и двата спектъра (бактерицидно и към вируси с обвивка действие) при спазване на съответното време на въздействие.

Дезинфекционният ефект се постига единствено при спазване на указанията за употреба, посочени в издаденото разрешение и на етикета на съответния биоцид.

Почистването на помещението, където е престоял болен от маймунска вариола, трябва да се извършва без образуване на прахов аерозол като се използват обикновени почистващи продукти, последвани от дезинфекция.

Особено внимание трябва да се обърне на често докосвани повърхности и тоалетни. Замърсеното облекло и спално бельо трябва да се перат отделно от дрехите и бельото на останалите членове на домакинството при програми за изпиране с 60°C на водата.

Килимите, завесите и други меки мебели в помещенията могат да се почистват с пара.

Препоръчва се да се използват кърпи и други пособия за почистване за еднократна употреба. Ако не е налично почистващо оборудване за еднократна употреба, почистващият материал (кърпа, гъба и др.) трябва да се постави в дезинфекционен разтвор, ефективен срещу вируси или използваното пособие да се изхвърли.

Предвид гореизложеното, следва да създадете необходимата организация по осведомяване на ангажираните лица и прилагане на изпратените указания.

С уважение,

27.6.2022 г.

X д-р К. Пачаръзова

Д-Р ДАНЧО ПЕНЧЕВ

Директор на СРЗИ

Signed by: Kostadinka Ivanova Pacharazova-Videnova